

Élünk és meghalunk
In memoriam Dr. Magyar László András
1956-2022

Így történik mindig. Ebben a sorrendben. Meséljük, hogy valakivel nemrég még találkoztunk, a napokban még beszéltünk, ma meg nem veszi fel a telefont. És robban a hír: meghalt! Az nem lehet! Hiszen még meg sem beszéltük..., még el sem mondtam neki, hogy..., még annyi mindent akartam kérdezni..., és ami a legfájóbb: el sem köszöntem tőle!

Így történt most is. Terveim voltak Vele. Készültem, hogy felhívom és meginterjúvolom arról, hogy... Már mindegy is. Már soha nem tudom meg, amit csak Ő mondhatott volna el nekem. Sajnálom? Ide az kevés! Büntudatom van, hogy miért is nem vettem fel azt a vacak telefont?! Ennyin múlt. Biztosan válaszolt volna a kérdéseimre, ha időben felteszem őket. Jó kis beszélgetés lett volna, még ha nehezen, döcögösen indul is, mint legutóbb. Akkor a Paracelsus Magyarországon című könyve megjelenése kapcsán írtam Róla (OK 2020. 2. 40-43. p.). Nem volt könnyű már elérni sem (az e-mail címét folyton visszadobta a levelezőrendszer), de nem adtam fel. Telefonon is többször nekifutottam, míg végül megszólalt jellegzetes hangján a vonal másik végén. Innentől már minden rendben ment, jót beszélgettünk a könyvről (Paracelsusról és a többiről is), meg könyvtárakról és könyvekről, mindezek sorsáról, jövőjéről. Mindvégig valami szomorúságot éreztem a hangjában. Díjak, elismerések, titulusok dacára állandóan ott bujkált benne valami titokzatos keserűség. Az a fajta, amit a meg nem értett, a nem helyükön kezelt zsenik érezhetnek egy számukra idegen közegben. Csoda? Hiszen nem minden kollégánk Zsámboky- és Weszprémi-díjas orvostörténész (Rajta kívül egyet sem ismerek), vagy klasszika-filológus, humanista tudós, író, költő, műfordító, aki ógörög, vagy latin írásokat fordít(ott), de kevés azok száma is közülünk, akinek 65 könyve jelent meg, húsznál is több nagynevű kiadó gondozásában. A számokkal játszva ezt úgy is vehetjük, hogy jóformán élete minden évében írt egy könyvet, a többszáz egyéb publikációról, az általa adott interjúkról nem is beszélve. Ráadásul nem csak az orvostudományban, de a szépirodalomban is otthonosan mozgott. Itt is megmegvillantotta különös, kissé fanyar, de nagyon kifinomult stílusát.

Laci azt is elmondhatta magáról, hogy az Orvostörténeti Könyvtár élén Antall József – a rendszerváltás utáni első szabadon választott miniszterelnök – helyét vette át, ami megint csak nem egy hétköznapi történet. Hát erről készültem éppen beszélgetni Vele. Biztos vagyok benne, hogy rengeteg emléket, történetet őrzött közös munkájukról, talán olyanokat is, amit máskor, másnak még nem mondott el. Már nekem sem fogja.

Magányos farkas volt a rengetegben, aki mégsem volt soha egyedül. Hogyan is lehetett volna, hiszen állandóan körülvette egy százötvenezeres baráti társaság, könyvtára kötetei. Közük, belőlük születtek meg a sajátjai, a maguk pikáns / humoros / izgalmas témáival vámpí-

rokról, csámcsogó hullákról, démonokról, kísértetekről, kapzsi hóhérről és egyéb misztikus alakokról, meg az orvoslás – legfőképp a 16-18. századi – történeteiről.

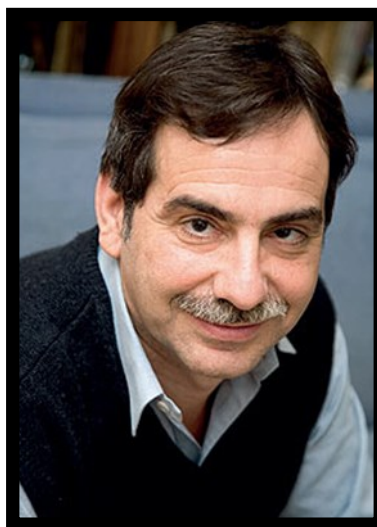
Mesélte, hogy rengeteget olvas, aztán meg ír, bár ennek semmi értelmét nem látja, mert szerinte a könyvek napjai meg vannak számlálva. Akkor még nem tudta, hogy az övéi is. Bár végeredményben mindannyian így vagyunk ezzel. Ahogy mondta: „előbb a nyomtatott könyv tűnik el, aztán az elektronikus könyv, majd a betű. Végül pedig az emlékezet is.”. Azt is mondta: „Igaz, mindennek vége szakad egyszer. Az egyes embernek, a népeknek, a kultúráknak. Az európai kultúra vagy háromezer éve született, és talán még adatik neki úgy kétszáz év. Nem kevés. És az emberiségnek is vége lesz egyszer. Hogy hány ezer év múlva, azt nem tudom, de ez a kaland sem tart örökké. Ám akkor is szép lehet egy élet, ha az ember tudja, hogy egyszer véget ér.”

Egy réges-régi Illés-szám zakatolt a fülemben, ahogy a fenti sorokat írni kezdtem:

*„Valahol egy sírhalom, leszegényedett nagyon.
Szomorúan arra gondol, hány embernek adott otthont fiatalon.
Élünk és meghalunk, hát kívánj szép álmokat.
Élünk és meghalunk, hát kívánj szép álmokat.”*

Hatvanhat évnyi gazdag, tartalmas ÉLET után és rengeteg szép, Rád váró feladat előtt most épp Neked lett valahol – értelmetlenül korán – új otthonod. Mit is mondhatnék, Laci? Szép álmokat!

Gacsályi Tölgyesi Ágnes
g.tolgyag@gmail.com

*Dr. Magyar László András
1956 - 2022*